#13
mar. 15

četrtinka

Četrtinka je glasilo samoorganiziranih četrtnih in krajevnih skupnosti Maribora.

kontakt: info@imz-maribor.org | 040 743 350

Smo mladi res apatični?

Apatíja - e ž (í) ***stanje apatičnega človeka; brezčutnost, topost: pasti v apatijo; prebudil se je iz globoke, popolne apatije; apatija do življenja / politična apatija.***

»Mladina je danes tako apatična ... « Pogosto izrečen stavek. Pa izrečeno drži? O množičnih protestih mladih, ki se drug za drugim dogajajo po svetu, lahko slišimo skoraj vsak dan. Zanimivo protislovje. Po eni strani se v javnosti odpirajo debate o apatičnosti mladih, po drugi strani pa so med mladimi prisotne stalne prakse družbenega udejstvovanja in izražanja političnih zahtev. Težava torej ni v tem, da mladih politika in družbeni problemi ne bi zanimali.

Le 0,2 odstotka mladih (med 16 in 25 let) je po podatkih, pridobljenih v raziskavi Mladina 2013, popolnoma zadovoljnih s stanjem demokracije v Sloveniji. Tistih, ki zelo zaupajo v politične stranke, pa sploh ni. Razlogi za tako nizko zaupanje v politiko so znani. Revščina, brezposelnost, negotovost zaposlitve in neizvajanje zakonodaje so samo nekateri izmed njih. Vendar pa nezaupanje v politiko še ne pomeni apatičnosti, ki se jo danes tako rado pripisuje mladim. Zakaj lahko to trdimo?

Protest proti spremembam Zakona o visokem šolstvu, Ljubljana, april 2014. Foto: Tomi Lombar/Delo

Če pogledamo zgolj po Mariboru, lahko vidimo veliko mladih, ki so aktivni v različnih organizacijah, ki posredno ali neposredno spreminjajo svet okoli sebe. Mladinsko informacijsko-svetovalni center Infopeka, Radio Marš, Zveza prijateljev mladine, Iniciativa mestni zbor, Maribor za Sk8park, razna društva kot so Aktiviraj se!, Hiša!, gledališke skupine, mladinski centri in humanitarne organizacije združujejo mlade, ki prostovoljno ali za zelo majhno nagrado pomagajo soljudem na razne načine. Vidimo lahko tudi mlade, ki se samoorganizirajo. Na Facebooku je na primer aktivna skupina Ponujam ti roko, katere cilj je pomagati, kjer lahko in kadar lahko. Tam se mladi dogovarjajo o tem, kdo bo šel po starejšo gospo na železniško postajo in jo peljal do bolnišnice, kdo bo pomagal sekati drva, zbirajo oblačila in hrano za ljudi v stiski ali iščejo načine, kako drugače pomagati tistim, ki pomoč potrebujejo.

Ste še vedno prepričani, da smo mladi apatični, brezčutni? Nismo. Smo zgolj razočarani nad trenutnim stanjem in ga na svoje načine, ki so prevečkrat neopaženi, spreminjamo.

Lucija

Poročilo o delu v samoorganiziranih četrtnih in krajevnih skupnostih

SČS Radvanje, 17. 2. 2015

Tokratna osrednja tema zbora je bilo socialno podjetništvo. Krajanka je na podlagi lastnih izkušenj in dobrih praks v Sloveniji predstavila značilnosti socialnega podjetništva ter izpostavila socialno podjetništvo kot priložnost, da se v lokalnih okoljih vzpostavijo podjetniške aktivnosti za reševanje lokalnih problemov z izvajalci iz lokalnega okolja. Pojasnjeno je bilo, da je ta oblika podjetništva družbeno odgovorna gospodarska dejavnost, saj se izvaja s ciljem ustvarjanja koristi za prebivalce. Najpogostejše organizacijske oblike, v katerih se izvaja tovrstna dejavnost, so zadruge-kooperative, društva ali zavodi, za njih pa prav tako kot za gospodarske družbe veljajo tudi vsi zakoni s področja davčne ureditve, računovodstva, delovnopravne zakonodaje itd. Našteli so nekaj primerov dobrih praks v Sloveniji in Mariboru.

SKS Pekre, 18. 2. 2015

Tokratni zbor je sodeč po eni izmed točk dnevnega reda »Vrtec Pekre« obetal veliko udeležbo, če že ne povabljenih predstavnikov strank in list Mestnega sveta MOM, pa vsaj starše otrok, ki obiskujejo vrtec Pekre. Žal se je izkazalo, da je tema očitno bolj pomembna za nekatere svetnike MS MOM in krajane kot pa za starše, saj je bilo na zboru več svetnikov kot staršev. Svetniki so se strinjali, da je vrtec Pekre v katastrofalnem stanju in da je nujno potreben novi vrtec. Ob debati, ki se je razvila, so si bili vsi enotni, da težko zagotovijo, da bodo podprli letošnji proračun, katerega del bo tudi izgradnja vrtca v Pekrah, saj jih skrbi, da bo županstvo pripravilo proračun, ki bo nerealen in nevzdržen. Hkrati so izrazili bojazen, da bo izgradnja vrtca Pekre izrabljena kot orodje izsiljevanja za sprejetje proračuna v »paketu«. Krajani so se skupaj s svetniki strinjali, da je potrebno nadaljevati z akcijami, ki jih pelje DS za vrtec in vztrajati pri svojih zahtevah, to je novi vrtec. Krajani so obisk svetnikov izkoristili za to, da so jih seznanili tudi z drugimi težavami v Pekrah: v kraju ni trgovine, izpostavili so nekatere probleme iz področja komunale in katastrofalno sodelovanje med županstvom in KS Pekre.

SČS Center in Ivan Cankar, 18. 2. 2015

Tokrat so se udeleženci zbora veselili dejstva, da so se odgovorni za urejanje Treh ribnikov le odzvali in se je stanje malo izboljšalo. Iz tretjega ribnika so začeli odstranjevati podrto drevje, ki sedaj čaka na odvoz. Kljub izboljšanju pa območje še zdaleč ni urejeno, kajti ostaja še mnogo nerešenih vprašanj. Izpostavili so uničeno javno razsvetljavo in izliv kanalizacijskih voda, ki se iztekajo v drugi ribnik, zaradi premajhne pretočne kapacitete voda iz Ribniškega sela. Odločeni so, da se bodo aktivnosti za sanacijo področja nadaljevale. Poleg lastnih aktivnosti pa so tudi podprli trud zbora SKS Pekre, da bi ohranili vrtec v Pekrah, prav tako podpirajo pobudo DS za drevje iz SČS Tabor, ki želi, da se v proračunu zagotovijo sredstva za nadomestitev manjkajočih dreves iz mariborskih drevoredov.

SČS Nova vas, 19. 2. 2015

Na tokratnem zboru SČS Nova vas je gost Aleš Glavnik, energetski svetovalec pisarne En svet, predstavil zakonske podlage in vsebino energetskih izkaznic. Udeleženci zbora so dobili mnogo koristnih informacij in napotkov o tem, kaj mora vsebovati in upoštevati energetska izkaznica ter kako se oblikuje cena le te. V diskusiji so bila postavljena tudi vprašanja o primerih, ko lastnik nepremičnine mora pridobiti energetsko izkaznico, predvsem ko gre za oddajanje stanovanja v najem, o veljavnosti izkaznice, o učinku energetske izkaznice na tržno vrednost nepremičnine, o zaščiti pred zlorabami izdelovalcev energetskih izkaznic, o izkušnjah iz tujine in druga. Gost je izčrpno odgovoril na vsa vprašanja udeležencev zbora in ponudil svojo pripravljenost, da to temo predstavi tudi na drugih zborih SČS in SKS. Udeleženci zbora so predstavili svoje izkušnje s prihrankom porabljene energije in s tem zmanj-

»

šanimi stroški po izvedeni energetski obnovi njihovih stanovanjskih stavb. Vprašanje, ki se mu bodo na bodočih zborih še posvetili, pa se nanaša na odnos med energetsko obnovo stavb in korekcijskim faktorjem.

SČS Tabor, 25. 2. 2015

Tokrat je bil zbor SČS Tabor zelo ploden. Udeleženci so najprej pozdravili podporo ostalih SČKS-jev pri pobudi za umestitev sredstev za drevesa v mestni proračun. Nato se je pogovor posvetil Samoorganiziranemu svetu za varstvo uporabnikov javnih dobrin (SSVUJD). Udeleženci so pozdravili ustanovitev le tega in po krajši razpravi potrdili ustanovitveni akt ter imenovali v to telo svojega predstavnika. Večino zbora pa je bilo posvečeno stanju Betnavskega gozda. V preteklih tednih so udeleženci preučili stanje na terenu in ugotovili, da se za Betnavski gozd slabo skrbi in se posledično odpadle veje razprostirajo po celotni površini gozda. Betnavski gozd je glavna sprehajalna in rekreacijska lokacija v tem delu mesta, vejevje pa je nevarno za sprehajalce. Zato so se odločili, da bodo organizirali prostovoljsko delovno akcijo, ki bo očistila Betnavski gozd in ga znova napravila varnega za sprehajalce in rekreacijo. K organizaciji in udeležbi na delovni akciji želijo pritegniti čim več prebivalcev, zato so se odločili, da jih preko plakatov povabijo na naslednji zbor. Na njem bodo dorekli podrobnosti glede tega, kako se bodo lotili urejanja Betnavskega gozda.

SČS Pobrežje, 25. 2. 2015

Kljub temu, da niti v Mestni delovni skupini za komunalo niti v Samoorganiziranem svetu za varstvo uporabnikov javnih dobrin SČS Pobrežje še nima svojega predstavnika, so udeleženci podprli akt o ustanovitvi sveta. Potreba pa nadzoru nad javnimi podjetji se namreč kaže tudi v tej četrti, saj je večina izpostavljenih problemov s področja, ki ga le ta pokrivajo.

Udeleženci zbora so ob pregledu preteklih sklepov z zadovoljstvom ugotovili, da so takoj po posredovanju lokacij za postavitev dodatnih koškov za pasje iztrebke, le ti že nameščeni. To daje upanje, da bodo tudi vnaprej njihove pobude slišane. Nekatere probleme bodo sicer morali rešiti sami. Tak je problem daljinskega ogrevanja, ki kaže na poslabšane odnose med sosedi. Kot je udeležencem povedal predstavnik SSVUJD iz SČS Nova vas, g. Uroš Brumec, morajo stanovalci zahtevati od upravnikov stavb, da predlagajo in uvedejo sistem obračuna porabljene energije za ogrevanje, ki bo pravičen do uporabnikov (kar predvideva tudi že predlog novega zakona), predvsem pa morajo biti pošteni drug do drugega.

Neurejenost prometa ostaja stalnica zborov SČS Pobrežje. Do naslednjega zbora bodo poizkusili pridobiti projekcijo prometne ureditve za svojo četrt, informacijo, kaj na tem področju načrtuje Svet mestne četrti Pobrežje in na zboru strukturirati vsa do zdaj izpostavljena vprašanja. Odgovore na njih pričakujejo od predstavnikov Urada za komunalo promet in prostor MOM in komandirja Policijske postaje Tabor, ki bi ju povabili na zbor 25. marca. »

Toplotna postaja Pobrežje: Stanovalci morajo zahtevati od upravnikov stavb, da predlagajo in uvedejo pravičen sistem obračuna porabljene energije za ogrevanje, predvsem pa morajo biti pošteni drug do drugega.

SKS Kamnica, 25. 2. 2015

Udeleženci minulega zbora SKS Kamnica so skupaj prebrali in potrdili predlog akta o ustanovitvi Samoorganiziranega sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Zaradi nepričakovano nizke udeležbe so preostanek zbora namenili razpravi, kako v prihodnje na zbore pritegniti sokrajane. Dogovorili so se, da bodo pred prihodnjim zborom izvedli akcijo plakatiranja, razpravljali pa so tudi o drugih, alternativnih oblikah obveščanja.

SČS Studenci, 26. 2. 2015

Minuli zbor Samoorganizirane četrtne skupnosti Studenci je zaradi tematike pritegnil peščico krajanov, ki so na njem sodelovali prvič. Iz razprave o podjetju Ecolab, ki je žal potekala brez napovedane predstavitve do sedaj zbranih dognanj, sta se izdvojila dva temeljna problema, ki skrbita okoliške prebivalce. Prvi problem je nevedenje, kako je v podjetju poskrbljeno za preventivo in varstvo pred možnimi nesrečami. Pretekli »incidenti« krajanov namreč ne polnijo z veliko mero zaupanja. Drug problem je transport v in iz podjetja, ki se vrši med stanovanjskimi hišami in je razlog za poškodbe na zasebni lastnini, predstavlja pa izjemno prometno nevarnost predvsem za otroke, ki jih v neposredni bližini živi kar precejšnje število. Krajani se tudi ne morejo strinjati, da prevozniki, ki zaradi različnih razlogov na pot ne odrinejo takoj, noči preživljajo neposredno na ulici ter s tem, ko prižigajo motorje bodisi zaradi hlajenja bodisi zaradi gretja, kalijo nočni red in mir. Udeleženci so mnenja, da je problematiko Ecolaba moč razrešiti. Delovna skupina se je tako okrepila za dodatna člana. Ti bodo pridobili vse potrebne informacije za začetek razreševanja problematike. Na zboru so delovno skupino podprli v naporih in se izjasnili, da bodo tudi ostali udeleženci pomagali po najboljših močeh, da se najde ustrezna rešitev – ali to pomeni sobivanje s podjetjem Ecolab ali kakšno drugo rešitev, pa bomo še videli.

Na zboru so, kot je že v navadi, slišali, kakšen je napredek v aktivnostih v zvezi s pobudo o izgradnji podaljška Ceste proletarski brigad, udeleženci pa so predelali tudi predlog akta o ustanovitvi Samoorganiziranega sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin, ga potrdili in tudi podelili mandat svojemu delegatu v omenjenem svetu.

SČS Magdalena, 26. 2. 2015

Največ časa se je debata vrtela okrog Samoorganiziranega sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin (SSVUJD). Udeleženke in udeleženci so podali precej pomislekov in pripomb na Akt o ustanovitvi SSVUJD. Med drugim je zbor opozoril na nekaj površnosti, slovničnih nepravilnosti in se predvsem osredotočil na dolžino mandata koordinatorja in problematike odpoklica članov ter načina delovanja sveta, ki je v nasprotju z načinom delovanja zborov, predvsem delovanja s konsenzom. Zbor je glede tega sprejel sklep, da do naslednjega zbora pripravi konkretne predloge, jih predebatira in poda predloge sprememb. V nadaljevanju je zbor obravnaval še dva predloga. Glede južnega nabrežja Drave so sprejeli sklep, da na naslednjem zboru določijo datum čistilne akcije (rezanje podrastja za osvoboditev češenj). Izpostavljen je bil tudi problem onesnaževanja parcel, zaradi česar je zbor udeleženca pozval k vključitvi v delovno skupino za varovanje okolja, konkretno pa je bil podan predlog, da se na dan Zemlje organizira čistilna akcija.

UGLAŠENE ČETRTI je bi-tedenska skupnostna oddaja o samoorganiziranih četrtnih in krajevnih zborih. Razpravljaj, sodeluj in jo sooblikuj tudi ti, vsako sako drugo in četrto nedeljo v mesecu.

Slišimo se spet to nedeljo, 8. 3. 2015 ob 15.00 na 95,9 MHz.

Nujnost eksperimentalnih gledaliških praks in projektov v Mariboru

Maribor mladim ponuja veliko zabavnih, športnih in rekreativnih dejavnosti, na področju alternativne kulture in humanistike pa močno zaostaja za drugimi mesti. Ko govorimo o alternativnem gledališču in različnih dramskih ter gledaliških tehnikah, moramo sprva omeniti, da so takšne alternativne gledališke skupine v Mariboru izjemna redkost, vendar se počasi tudi te razvijajo in uveljavljajo, najbrž kot posledica naraščajoče krize, brezposelnosti, vse večje neenakosti v družbi in iskanja drugačnih načinov umetniškega izražanja. Primarno delo alternativnih gledaliških skupin je opozarjanje na družbene problematike, globlje razumevanje razmerij moči v družbi, rušenje ustaljenih stereotipov in predsodkov ter kritika oblasti. Alternativno gledališče mladim omogoča preseganje ustaljenih vrednot in norm, ki so izključujoče do določenih interesnih skupin ter odpira nove možne poglede.

Eno takšnih alternativnih gledališč je gledališče zatiranih, ki ga je v 60-ih razvil brazilski gledališki pedagog in vizionar Augusto Boal. Gledališče zatiranih ni namenjeno zgolj igralcem, temveč vsem, saj uporablja univerzalni jezik gledališča kot orodje za družbene spremembe na individualni, lokalni in globalni ravni. Tehnike se uporabljajo za družbeni in politični aktivizem, za reševanje sporov, izgradnjo skupnosti, terapijo, rehabilitacijo, zagovorništvo in tudi za vplivanje na vladno zakonodajo.

Takšnih pristopov se poslužuje tudi neformalna gledališka skupina ZIZ, ki deluje v okviru Pekarne Magdalenske mreže in se ukvarja z obravnavanjem tematik, kot so neenakost med spoloma, identitete v sodobni družbi in medosebni odnosi. Takšno kritično preizpraševanje je danes nujno, če želimo, da se mladi uprejo ustaljenim zatiralskim praksam in si začnejo prizadevati za bolj demokratično in enakopravno družbo.

Prav zato bi morala občina bolj kot podjetništvo in karierizem podpirati takšne gledališke metode in prakse ter mladim v prvi vrsti omogočiti prostor, kjer bi lahko razvijali svoje potenciale ter tako prispevali k soustvarjanju pravičnejše družbe.

Neformalna gledališka skupina ZIZ je samo ena od podobnih skupin (poleg teh delujeta tudi aktivistična skupina Soodločaj, soustvarjaj, sooblikuj in mariborska ulična skupina Šuglamar), ki se srečuje s takšnim problemom, saj nimajo stalnega prostora za vaje. Takšen prostor za vaje in javne produkcije, ki je obenem namenjen tudi shrambi kostumov, rekvizitov in drugih objektov za sceno, je za vsako gledališko skupino nujen in ključen za delovanje. Vsaka skupina potrebuje prostor za nemoteno vajo. Do sedaj so se morali prilagajati prostorom v MISC Infopeka, Rajzefiber biroju in Vetrinjskem dvoru, ki niso primerni in ustrezni za vadbo, saj so v prvi vrsti namenjeni drugim kulturnim in izobraževalnim dejavnostim. Zaradi zasedenosti teh prostorov so bili pogosto prisiljeni termine vaj sproti prilagajati. Objekt, ki bi bil namenjen razvijanju alternativnega gledališča, bi lahko služil kot rezidenca mednarodnim umetnikom, ki bi gostovali v Mariboru, prav tako pa bi prostor služil raznim alternativnim gledališkim delavnicam in raziskovalnim projektom.

Aktivistična skupina Soodločaj, soustvarjaj, sooblikuj je v predstavi Umetnost (so)bivanja (2014), v kateri so obravnavali problematiko javnih prostorov, ki samevajo in propadajo v Mariboru, javnost želela opozoriti, da mladi niso pasivni in so zainteresirani za kreativno delovanje, soustvarjanje in sooblikovanje mesta, če jim le damo možnosti.

Na občino se je skupina že obrnila in zaprosila za

pomoč, vendar ta kot pri mnogih stvareh za mlade nima posluha. Občini so predlagali, da bi uredili in prenovili eno od mnogih neuporabljenih stavb, ki so v njeni lasti, ter tako poleg gledališke ponudbe pripomogli tudi k ohranjanju in vzdrževanju propadajočih objektov. Mariborska občina torej z oddajo praznih prostorov za simbolično vrednost ne bi ničesar izgubila, bi pa okrepila svoj status kot kulturi prijazno mesto. Občina sicer dopušča brezplačen najem prostorov, če prepozna neprofitno dejavnost kot koristno, ki deluje v javno dobro. Problem je v tem, da občine ne nameravajo prodajati ali oddajati prostorov, kljub temu da samevajo in so prazni, ker vidijo v tem možnost zaslužka. Za občino nobena najemnina ni previsoka in noben najemnik dovolj dober.

Ravno zato se s tem člankom obračamo na občanke in občane, ki bi prepoznali vrednost in pomembnost alternativnih gledaliških skupin ter tako mlade podprli in jim pomagali, da najdejo svoj prostor. Preko gledališkega treninga imajo mladi možnost odkrivanja, razumevanja in sprejemanja samega sebe, razvijanja empatije in vživljanja v druge ter možnost širšega razumevanja in delovanja družbe. To jim omogoča, da začnejo graditi drugačen sistem.

Gledališče prav tako spodbuja kritično mišljenje in danes še kako potrebno občutljivost do sebe in sveta, ki je v kapitalistično in konkurenčno usmerjeni družbi nujno potrebna.

Spomnimo se slavnega alternativnega Odra 57, ki so ga študentje AGRFT in Filozofske fakultete ustanovili v Ljubljani leta 1957 zaradi nezadovoljstva nad zastarelimi gledališkimi izraznimi sredstvi in omejujočega slovenskega gledališkega institucionalnega prostora. Morda je 2015 čas za konstituiranje podobnega eksperimentalnega gledališča tudi v Mariboru, ki bi mladim nudil odskočno desko v svet gledališča in služil kot protiutež politični oblasti.

Tomaž Podbevšek

ČETRTNI in KRAJEVNI ZBORI: KJE IN KDAJ SE SREČAMO?

SKS Kamnica	sreda, 11. 3. ob 18.00	KS Kamnica, Vrbanska 97
SČS Pobrežje	sreda, 11. 3. ob 18.00	MČ Pobrežje, Kosovelova 11
SČS Magdalena	četrtek, 12. 3. ob 18.00	MISC INFOPEKA, Ob železnici 16
SČS Studenci	četrtek, 12. 3. ob 18.00	MČ Studenci, Erjavčeva 43
SČS Radvanje	torek, 17. 3. ob 18.00	MČ Radvanje, Lackova c. 43
SKS Pekre	sreda, 18. 3. ob 17. 00	Dom kulture Pekre, Bezjakova 4
SČS Center in Ivan Cankar	sreda, 18. 3. ob 18.00	Zveza prijateljev mladine, Razlagova 16
SČS Nova vas	četrtek, 19. 3. ob 18.00	MČ Nova vas, Radvanjska c. 65
SČS Koroška vrata	četrtek, 19. 3. ob 18.00	MČ Koroška vrata, Vrbanska 10
SČS Tabor*	sreda, 25. 3. ob 18.00	MČ Tabor, Metelkova 63

**Zbora na Taboru bosta v marcu izjemoma prvo in četrto sredo v mesecu.*

Zbori ta teden: SČS Radvanje: torek, 3. 3. 2015; SČS Tabor: sreda, 4. 3. 2015; SČS Pekre: sreda, 4. 3. 2015; SČS Center in Ivan Cankar: sreda, 4. 3. 2015; SČS Nova vas: četrtek, 5. 3. 2015.

Izdaja glasila je podprta s sredstvi finančnega mehanizma EGP 2009 -2014.

Ubrana skupnost. Krepitev samoorganiziranih četrtnih skupnosti za neposredno demokracijo in soodločanje o razvoju skupnosti

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants

norway grants